

Szanowni Panowie Posłowie, Szanowne Panie Posłanki,

My, niżej podpisane organizacje pozarządowe, działające na rzecz państwa prawa, ochrony praw człowieka i obywatela, rozwoju postaw demokratycznych oraz społeczeństwa obywatelskiego, zwracamy się do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych głęboko zaniepokojone toczącymi się pracami legislacyjnymi nad zmianą ustawy o policji i innych ustaw (druk sejmowy nr 154).

To w Państwa rękach znajduje się obecnie przyszłość tej regulacji, niezapewniającej niezależnej, silnej kontroli nad sięganiem po dane telekomunikacyjne i internetowe przez policję i inne służby. Zarówno organy ścigania, jak i służby specjalne będą mogły wykorzystywać te dane bez ograniczeń i bez względu na wagę sprawy, również przed wszczęciem formalnego postępowania. Niejasny jest też zakres pojęcia „dane internetowe” – istnieją obawy, że może ono obejmować nawet treść elektronicznej korespondencji, a z pewnością obejmuje bardzo szeroką kategorię metadanych, które pozwalają na tworzenie szczegółowego profilu użytkowników Internetu.

W naszej ocenie projekt ustawy o zmianie ustawy o policji i innych ustaw jest niezgodny z Konstytucją RP i prawem UE.

Jako Posłanki i Posłowie macie Państwo szansę wprowadzić niezbędne gwarancje i rozwiązania chroniące obywateli przed niekontrolowaną i nadmierną inwigilacją. Organizacje pozarządowe postulują wprowadzenie następujących zmian:

1. Konieczność uzyskania zgody uprzedniej sądu na sięgnięcie po dane telekomunikacyjne i internetowe z zachowaniem wyjątku dla sytuacji niecierpiących zwłoki.

Postulujemy wprowadzenie silnej, niezależnej kontroli dostępu do danych telekomunikacyjnych i internetowych.

2. Ograniczenie katalogu sytuacji uzasadniających dostęp do danych telekomunikacyjnych i internetowych do poważnych przestępstw, sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia oraz spraw, w których są to jedyne środki dowodowe (np. przestępstw popełnionych drogą elektroniczną).

Postulujemy zachowanie konstytucyjnej zasady proporcjonalności, zgodnie z którą stopień ingerencji w prawa człowieka, a w tym w prawo do prywatności, musi być adekwatny do celu, jakiemu służy.

3. Informowanie osób, których dane zostały pobrane, o tym fakcie oraz stworzenie prawnych mechanizmów wyjaśnienia lub zakwestionowania takich działań ograniczone jedynie w wyjątkowych sytuacjach.

Postulujemy zapewnienie obywatelskiej, oddolnej kontroli nad legalnością działań służb. Obowiązek notyfikacji wymusza większą przejrzystość działania służb i daje obywatelom możliwość podjęcia kroków prawnych w celu wyjaśnienia lub zakwestionowania dotyczących ich działań.

4. Wprowadzenie zasady subsydiarności, zgodnie z którą po dane telekomunikacyjne i internetowe można sięgnąć jedynie wówczas, gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo mogą być nieprzydatne.

Postulujemy możliwość wykorzystywania danych tylko wówczas, gdy jest to rzeczywiście konieczne do wykrywania lub zapobiegania przestępstwom, ale nie wtedy gdy jest to po prostu najprostsze i najwygodniejsze.

Wprowadzenie do projektu powyższych zmian pozwoli wyważyć dwie fundamentalne wartości: prawo do ochrony prywatności i prawo do szybkiego dostępu do informacji przez organy ścigania w uzasadnionych przypadkach. Zwracamy się do Państwa, jako członków i członkiń Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, z apelem o uwzględnienie naszych postulatów.

Amnesty International

Centrum Cyfrowe

Fundacja ePaństwo

Fundacja Frank Bold

Fundacja Nowoczesna Polska

Fundacja Panoptykon

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Instytut Spraw Publicznych

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej

Stowarzyszenie Klon/Jawor